

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 05.09.2001, sp. zn. 13 Cmo 271/2000, ECLI:CZ:VSPH:2001:13.CMO.271.2000.1

Číslo: 68/2002

Právní věta:

Procesní postup, na který odkazovala úprava § 23 a § 24 zákona č. 328/1991 Sb. účinná do 30. 4. 2000, je třeba aplikovat ve všech případech, kdy se přezkumné jednání, při kterém došlo k popření pohledávky, konalo před 1. 5. 2000.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 05.09.2001

Spisová značka: 13 Cmo 271/2000

Číslo rozhodnutí: 68

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Konkurs

Předpisy: § 23 předpisu č. 328/1991Sb.
§ 24 předpisu č. 328/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v Hradci Králové usnesením ze dne 6. 6. 2000 zastavil řízení o návrhu žalobce na určení pravosti pohledávky ve výši 150 320 Kč, přihlášené do konkursního řízení vedeného u tamního soudu na majetek úpadce TMS, a. s. v likvidaci, a současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Řízení zastavil podle ustanovení § 103 a § 104 odst. 1 o. s. ř., za použití § 24 odst. 4 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, neboť před prohlášením konkursu bylo o pohledávce žalobce (v přezkumném jednání žalovaným popřené) zahájeno řízení u Okresního soudu v Chrudimi, o tomto návrhu dosud nebylo rozhodnuto a řízení o něm bylo podle § 14 odst. 1 písm. c) ZKV přerušeno. Uzavřel, že je na soudu, u kterého bylo přerušené řízení zahájeno, aby v něm pokračoval a o nároku žalobce uplatněném u tohoto soudu rozhodl v řízení, jež bylo v důsledku prohlášení konkursu přerušeno. Výrok o nákladech řízení odůvodnil ustanovením § 146 odst. 1 o. s. ř. v návaznosti na ustanovení § 25a, odst. 1 a 2 ZKV.

Proti uvedenému usnesení podal žalobce odvolání. V něm popisoval průběh řízení o náhradu škody probíhající k jeho návrhu u O k r e s n í h o s o u d u v Chrudimi s tím, že dne 30. 1. 1998 bylo ve věci rozhodnuto rozsudkem, proti kterému podal žalobce odvolání. Dále uvedl, že dne 6. 6. 2000 probíhalo řízení u odvolacího soudu, „bylo mu řečeno, že řízení se zastavuje a vrací Okresnímu soudu

v Chrudimi“, s čímž žalobce nesouhlasí. Z důvodu uvedeného v předchozí větě podává žalobce odvolání k Vrchnímu soudu v Praze, žádá, aby usnesení Krajského soudu v Hradci Králové bylo zrušeno a žalobci byla Vrchním soudem v Praze oprávněně uznána jeho pohledávka za pracovní úraz ve výši 150 320 Kč a náklady řízení ve výši 24 788 Kč.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného usnesení z důvodu jeho věcné správnosti.

V r c h n í s o u d v P r a z e j a k o s o u d o d v o l a c í p ř e z k o u m a l n a p a d e n é u s n e s e n í s e z ř e t e l e m k b o d u 1 5 h l a v y I. p ř e c h o d n ý c h a z á v ě r e č n ý c h u s t a n o v e n í k č á s t i p r v n í z á k o n a č. 3 0 / 2 0 0 0 S b., k t e r ý m b y l o b č a n s k ý s o u d n í ř á d s ú č i n n o s t í o d 1. 1. 2 0 0 1 n o v e l i z o v á n, a t o p o d l e § 2 1 2 o. s. ř. v e z n ě n í p l a t n ě m a ú č i n n ě m d o 3 1. 1 2. 2 0 0 0, a d o s p ě l k z á v ě r u, ž e o d v o l á n í ž a l o b c e j e d ů v o d n ě. P r o t o n a p a d e n é r o z h o d n u t í z r u š i l a v ě c v r á t i l s o u d u p r v n í h o s t u p n ě k d a l š í m u ř í z e n í.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. c) zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do konkursní podstaty nebo které mají být uspokojeny z tohoto majetku, jejichž účastníkem je úpadce, se přerušují, ledaže jde o trestní řízení (v němž však nelze rozhodnout o náhradě škody), o řízení o výživném nezletilých dětí, o řízení o výkonu rozhodnutí, s výjimkou řízení o pohledávkách, které je třeba přihlásit v konkursu (§ 20), lze v řízení pokračovat na návrh správce, popřípadě ostatních účastníků řízení a správce se stává účastníkem řízení místo úpadce.

Podle ustanovení § 24 odst. 4 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně ve znění zákona č. 105/2000 Sb. platném a účinném k 1. 5. 2000, jestliže bylo před prohlášením konkursu o popřené pohledávce zahájeno řízení a toto řízení bylo přerušeno (§ 14 odst. 1 písm. c/), provede se určení popřené pohledávky v již zahájeném řízení, nové řízení o popřené pohledávce se nezahajuje (§ 14 odst. 1 písm. d/). Návrh na pokračování přerušeno řízení je třeba podat ve lhůtách určených zákonem (§ 23 odst. 4 a 5 a § 24 odst. 1 a 2), účastníky řízení se stávají ti, které zákon za účastníky označuje (§ 23 odst. 1 a 3 a § 24 odst. 1 a 2).

Z obsahu spisu v posuzované věci se podává, že žalobou podanou soudu prvního stupně dne 20. 9. 1999 se žalobce domáhal určení pravosti pohledávky ve výši 150 320 Kč s odůvodněním, že z vyrozumění správce konkursní podstaty úpadce TMS, a. s. v likvidaci, se sídlem v P., ze dne 20. 8. 1999 zjistil, že správce uznal jeho přihlášenou pohledávku co do výše 36 529 Kč a co do částky 150 320 Kč ji popřel. V podání doručeném soudu prvního stupně dne 26. 1. 2000 upřesnil, že částku požaduje z důvodu náhrady škody na zdraví způsobené pracovním úrazem dne 16. 6. 1987, dále požaduje odškodnění bolestného, ztížení společenského uplatnění a ušlý výdělek. Odvoláním napadeným usnesením bylo řízení zastaveno z důvodů uvedených v jeho odůvodnění. Z obsahu spisu Okresního soudu v Chrudimi sp. zn. 4 C 125/95 vyplývá, že na základě žaloby žalobce o náhradu škody způsobené pracovním úrazem utrpěným dne 16. 6. 1987 byla žalobci rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 3. 6. 1993 přiznána částka 15 718 Kč a co do dalších požadovaných 19 282 Kč byla žaloba zamítnuta. K odvolání žalobce byl tento rozsudek usnesením odvolacího soudu ze dne 3. 2. 1994 co do zamítavého výroku a ve výroku o nákladech řízení zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 4. 1995 byla věc podle § 12 odst. 2 o. s. ř. přikázána Okresnímu soudu v Chrudimi. Posledně zmíněný soud rozsudkem ze dne 30. 1. 1998 uložil žalovanému TMS, a. s. v likvidaci, se sídlem v P., povinnost zaplatit žalobci částku 31 997 Kč spolu s úroky ve výroku I. rozsudku uvedenými, dále soud ve výroku o věci samé uvádí, že „pokud bylo žádáno více, návrh se zamítá“, a rozhodl o nákladech řízení účastníků a nákladech řízení státu. Proti výše zmíněnému rozsudku Okresního soudu v Chrudimi podali odvolání oba účastníci a jejich odvolání směřovala proti výroku o věci samé a souvisejícím výrokům o nákladech řízení. V průběhu jednání odvolacího soudu dne 20. 4. 1999 bylo řízení

přerušeno podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. c) zákona o konkursu a vyrovnání a spis byl vrácen Okresnímu soudu v Chrudimi.

Z obsahu spisu posuzované věci vyplývá, že přezkumné jednání, při kterém došlo k popření žalobcem přihlášené pohledávky co do výše 150 320 Kč, se konalo dne 20. 8. 1999, tedy před datem účinnosti novelizace zákona č. 328/1991 Sb. provedené zákonem č. 105/2000 Sb., konkrétně před účinností nově upraveného § 24 odst. 4 citovaného zákona, která nabyla účinnosti dnem 1. 5. 2000. V posuzované věci odvolací soud zastává stanovisko, že za procesní situace, kdy přezkumné jednání, při kterém byla pohledávka žalobce správcem konkursní podstaty popřena, probíhalo před účinností nově upraveného znění § 24 odst. 4 zákona o konkursu a vyrovnání (tedy před datem 1. 5. 2000), může se žalobce (věřitel popřené pohledávky) domoci určení pravosti či výše své popřené pohledávky toliko žalobou podanou podle ustanovení § 23 a § 24 zákona o konkursu a vyrovnání ve znění platném a účinném do 30. 4. 2000. Vzhledem k tomu, že nově upravené ustanovení § 24 odst. 4 ZKV nabylo účinnosti od 1. 5. 2000, lze je aplikovat toliko na pohledávky popřené po datu jeho účinnosti.

Při zobecnění shora uvedeného stanoviska proto odvolací soud konstatuje, že procesní postup, na který dosavadní úprava § 23 a § 24 ZKV platná do 30. 4. 2000 odkazovala v těchto ustanoveních uvedené subjekty (věřitele, popírající konkursní věřitele a správce konkursní podstaty) v případě popření přihlášených vykonatelných či nevykonatelných pohledávek, konkrétně nezbytnost těchto subjektů domáhat se určovací žalobou určení pravosti či výše popřené pohledávky, případně uplatnit popření vykonatelného nároku, je třeba aplikovat ve všech případech, kdy přezkumné jednání, při kterém k popření došlo, se konalo před účinností novely § 24 a jeho nově upraveného odstavce 4, provedené zákonem č. 105/2000 Sb., tedy před datem 1. 5. 2000.

Nelze přehlédnout, že správce konkursní podstaty je povinen tam, kde po popření pravosti nebo výše pohledávky přichází v úvahu postup podle § 24 odst. 4 ZKV v platném znění, poučit příslušného konkursního věřitele o nutnosti podat návrh na pokračování v již zahájeném sporu (a následně přerušném) o nároku, který se týká majetku patřícího do konkursní podstaty nebo o nárocích, které mají být uspokojeny z tohoto majetku. Takovou povinnost ani v dané věci správce konkursní podstaty splnit nemohl, neboť v době konání přezkumného jednání ještě ustanovení § 24 odst. 4 zákona č. 105/2000 Sb. nebylo platné ani účinné. Je nezbytné i konstatovat, že ve sporu o pravost nebo výši pohledávky musí být zajištěno, aby účastníci řízení mohli uplatnit řádné, popřípadě též mimořádné opravné prostředky. Proto je vyloučeno uvažovat o pokračování v původním řízení (v řízení přerušném podle § 14 odst. 1 písm. c/ ZKV) postupem podle § 24 odst. 4 ZKV, jestliže původní řízení bylo přerušeno poté, kdy v řízení v prvním stupni již bylo o věci rozhodnuto, nebo bylo-li přerušeno v průběhu řízení o opravném prostředku (jak je tomu v posuzované věci) či v řízení o mimořádném opravném prostředku proti rozhodnutí o věci samé. Opačný závěr by totiž v dané věci znamenal, že o pravosti nebo výši pohledávky by v prvním a jediném stupni rozhodoval proto, že u něj došlo k přerušení řízení, namísto Okresního soudu v Chrudimi soud odvolací, a to Krajský soud v Hradci Králové.

Na základě shora uvedených závěrů a s přihlédnutím k tomu, že odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně neshledal žádný nedostatek neodstranitelné podmínky řízení, pro který by bylo nezbytné řízení zastavit, odvolací soud napadené usnesení zrušil podle ustanovení § 221 odst. 2 o. s. ř. a věc vrátil soudu prvního stupně podle § 221 odst. 2 o. s. ř. k dalšímu řízení.